

Pöytäkirja

Osallistujat: vpj. Hanna Sarkkinen (vas), Saara-Sofia Sirén (kok), Ida Schauman (rkp, vara), Elina Korhonen (Naiset ja tytöt –painopiste), Rilli Lappalainen (Fingo ry), Timo Palander (Suomen Yrittäjät)
Sihteeristö: Marikki Stocchetti, Katja Kandolin

Varapuheenjohtaja Hanna Sarkkinen (vas) avasi kokouksen klo 8.00.

1. Kehityspoliittisen toimikunnan tulevaisuus 2020: päivitys hallintojohdon tapaamisesta ja jatkotoimenpiteet

Keväällä 2018 alkaneen KPT:n tulevaisuutta valmisteleavan prosessin ensisijaisena tarkoituksena on ollut turvata toimikunnan jatkuvuus sekä varmistaa, että toimikunnalla on valtioneuvostolta saamamme mandaatin mukaiset itsenäiset toimintaedellytykset sekä mahdollisuus toiminnan kehittämiseen. Valitettavasti prosessi on yhä UM:n taholta myöhässä eikä yhtään sisältökeskustelua ole pystytty käymään ennen vaaleja. Ministerin kabinetista saadun tiedon mukaan asetuksen valmisteluprosessi on kuitenkin käynnissä – ilman KPT:tä. KPT:n sihteeristö on ollut useaan otteeseen yhteydessä sihteeristön KEO-10:n hallinnolliseen esimieheen ja pyytänyt tarkentavia tietoja sekä pääsyä toimikunnalle mukaan suunnitteluun. Tämä on tuotu myös KPT:n täysistunnon tietoisuuteen 31.1. ja 14.3. istunnossa. Edellisen 7.2.2019 kokoontuneen työvaliokunnan kannat on lähetetty ministerille, KEO:n johdolle & koordinaatiolle sekä UM hallinnolle 7.2.2019. Lisäksi puheenjohtajisto ja sihteeristö tapasivat AVS Elina Kalkun 26.2.

Sihteeristö on ollut myös yhteydessä oikeuskanslerin virastoon asetuksen laadintaprosessin ohjeistuksesta sekä hakenut lisävertailukohtia muista toimikunnista (ml. VM:n alainen virkamieseettinen toimikunta). Oikeuskanslerin viraston ohjeet ovat asetusasiassa yksiselitteiset: kaikki oleelliset sidosryhmät on otettava mukaan asetuksen valmisteluun jo alkuvaiheessa. Poissulkeva prosessi ei tässä suhteessa ole vastannut myöskään 17.5.2018 täysistunnon henkeä, jossa KPT, VNK, UM ja KEKE-toimikunta kävivät dialogin KPT:n tulevaisuudesta. Se ei myöskään ole linjassa ministeri Virolaisen myönteiseen kirjalliseen kantaan (20.9.2019) ”KPT:n riippumattoman aseman vahvistamisesta UM:n omaa evaluaatiotoimintaa täydentävänä tahona.”

Työvaliokunnassa kuultiin päivitys hallintojohdon tapaamisesta 23.4. Paikalla tapaamisessa olivat UM:n puolelta hallintojohtaja Ari Rouhe, aop. Riitta Oksanen, KEO-10/AVS:ää edustava Suvi Turja, KEO-80 juristi Tiina Fiskaali sekä henkilöstöhallinnon Jyri Järviaho. KPT:n puolelta paikalla olivat puheenjohtaja Aila Paloniemi, varapuheenjohtajat Hanna Sarkkinen ja Saara-Sofia Sirén sekä pääsihteerit Marikki Stocchetti ja koordinaattori Katja Kandolin. Hallintojohtaja Rouhe päivitti asetuksen laatimisesta ja totesi, että prosessi on ollut hidas, mutta etenee nyt kun taustalla olleita kysymyksiä on selvitetty. UM on kaavailut KPT:n vakinaistamista asetuksella, jota ei sidota UM-lakiin, vaan annetaan erillisenä. Toimivalta tällaisen asetuksen antamiselle tulee perustuslain 119 §:n 2 momentista.

Seuraava askel on istua alas KPT:n kanssa kesäkuussa ja pohtia yhdessä mandaatin ja asetuksen sisältöä. Mandaatin tulisi valmistua syksyllä 2019. Tällä hetkellä hallintojohtaja ei vielä osannut sen tarkemmin kertoa minkälaista sisältöä mandaattiin on UM:n puolelta suunniteltu. KEO-10 vetää prosessia ja yhteyttä voi pitää virkamies Suvi Turjaan asian osalta. UM tiedostaa, että KPT tulee osallistaa prosessiin. KPT:n kuuleminen tulee tapahtumaan täysistuntojen ja työvaliokunnan kautta, mutta prosessia pohjustetaan epävirallisissa työpajoissa. Myös apulaisosastopäällikkö Riitta Oksanen lupasi päivittää toimikuntaa asiasta seuraavassa KPT:n täysistunnossa 23.5. Palaverissa todettiin avoimesti myös se, että KPT:n mandaatin ja tehtävien sisällöstä on mahdollisesti hyvinkin eriäviä näkemyksiä osapuolten välillä. Siksi nämä käsitykset tulee kartoittaa ja avata yhteisissä työpajoissa. On myös tärkeää lähestyä seuraavaa ministeriä välittömästi tämän astuttua virkaan.

- *Sihteeristö sopii KEO-10 (Suvi Turja) kanssa ensimmäisestä yhteisestä työpajasta*
- *Riitta Oksanen UM-KEO alustaa 23.5. KPT:n täysistunnossa aiheesta*

2. ”Suomen kehityspolitiikan tila 2019”: Globaalia vastuuta yli hallituskausien ja hallintorajojen: hallitusohjelma- ja mediavaikuttamisen suunnittelua

Pääsihteerä alusti KPT:n arvioreporttitekstistä ja hallitusohjelmavaikuttamisesta. Raportti hyväksyttiin täysistunnossa 14.3. ja se julkaistaan 9.5. ja annetaan (toimitus)ministeri Anne-Mari Virolaiselle. Julkaisutilaisuudesta laaditaan lehdistötiedote ja median edustajille lähetetään kutsu lehdistölounaalle tilaisuuden jälkeen. Raportti jaetaan kaikille kansanedustajille ja julkaistaan KPT:n verkkosivuilla. Raportti on mukana UM:n hallitusohjelmaneuvottelupakettia. Raportti jaetaan ennakkoon kaikille KPT:n puoluejäsenille ja heidät ohjeistetaan julkaisutilaisuudessa pidettävään puoluepaneeliin ”*Miten puolueet sitoutuvat kehityspolitiikkaan yli hallituskausien*”.

Arvioreportin tiivistelmä esittää viestin, jossa KPT ehdottaa ”globaalin vastuun mallia”, johon kirjattaisiin hallituskaudelta toiselle siirtyvät kehityspolitiikan keskeiset elementit – kuten tavoitteet, painopisteet sekä rahoituksen taso ja keskeiset periaatteet. Tämä parantaisi työn jatkuvuutta ja tuloksia verrattuna yhden hallituskauden kestäviin irrallisiin ohjelmiin, jotka ovat johtaneet kehitysyhteistyön tempoilevuuteen ja rajallisten resurssien hajaantumiseen. Globaalin vastuun malli myös terävöittäisi kehityspolitiikan roolia kestäväen kehityksen kansallisessa toimeenpanossa ja lisäisi Suomen kansainvälistä vaikuttavuutta. Lisäksi se kannustaisi monialaiseen yhteistyöhön yli hallinto- ja toimijarajojen. Tiivistelmässä on esitetty myös 0,7/0,2 % BKT-tavoitteet sekä humanitaarisen avun, kehityspolitiikan sekä rauhanrakennuksen jatkumo.

Raportin viestejä viedään erityisesti seuraaville tahoille:

- ulkoministeriö (kehikkona seuraavalle kehityspolitiikalle ja Agenda2030 johdonmukaisuuden lisäämiselle. Tästä järjestetään UM:n sisäinen keskustelutilaisuus kesäkuun, tai viimeistään elokuun aikana).
 - VNK (Agenda2030 seurantatyö ja koordinaatioverkosto). 15.5. POLKU2030 -yhteistyöpaja KEKE-toimikunnan kanssa palvelee tätä tarkoitusta.
 - Eduskunta- ja puoluevaikuttaminen on erittäin tärkeää (eduskuntaryhmät, valiokunnat, hallitusohjelma, tuleva ministeri).
- *Käytiin keskustelu suunnitelmasta sekä hallitusohjelmavaikuttamisesta. Todettiin, että raportin julkaisu osuu juuri hallitusneuvottelujen kanssa samaan aikaan ja siksi se on hyvä ajankohta viedä viestejä eteenpäin esitetyllä tavalla.*

3. KPT:n 2016-2019 toimikaudesta kehittävä arviointi?

KPT:n 2. varapuheenjohtaja Saara-Sofia Sirén avasi keskustelun agendan kolmannesta kohdasta. Pääsihteeri alusti ja taustoitti KPT:n kehittävästä arvioinnista. KPT:n tulevaisuus on käännekohtassa, kun sen vakinaistamista harkitaan ja mandaattia uudistetaan. Jotta voisimme mahdollisimman hyvin valmistella toimikunnan jatkoa, kehittää työtämme sekä saada ulkopuolinen arvio toimikunnan työn merkityksestä, on sihteeristö alustavasti pyytänyt tarjousta Petri Uusikylältä (Frisky & Anjoy) toimikunnan 2016-2019 toimikauden *kehittävästä arvioinnista*. Arvioinnin tavoitteena on käydä läpi toimikunnan kauden 2016-2019 toimintaa ja sille KPT:n toimintasuunnitelmassa (2016-2019) asetettuja tavoitteita ja niiden toteutumista. Arviointi on jatkoa Petri Uusikylän vuonna 2015 tekemälle vaikuttavuusarvioinnille. Lisäksi arvioinnin tarkoituksena on tukea toimikuntaa tulevan toimikauden työn suunnittelussa ja kehittämisessä sekä tulevaisuuden strategisten suuntalinjojen hahmottamisessa. Arvioinnin tehtävänä on myös esittää suosituksia siitä millainen mandaatti ja asema takaisivat Kehityspoliittiselle toimikunnalle mahdollisimman hyvät toimintaedellytykset, sekä miten toimikunta palvelisin parhaiten valtioneuvostoa ja keskeisiä sidosryhmiään.

Käytiin keskustelu arvioinnin tarpeesta ja todettiin, että näin laaja arviointi toimikunnan omasta työstä saattaa näyttäytyä ”oman hännän nostona” ja olemassaolon oikeutuksena tilanteessa, jossa KPT:sta ollaan laatimassa asetusta ja toimikunnalle suunnitellaan pysyvää mandaattia. Pelättiin, että tämä voi hankaloittaa KPT:n pysyvän mandaatin suunnittelua ja yhteistyötä ulkoministeriön kanssa. Lisäksi todettiin, että KPT:n on oltava loppukaudellaan aktiivinen eikä tule keskittyä vain oman toiminnan kehittämiseen. Annettua tarjousta pidettiin myös liian kalliina (19700€+alv.). Pidettiin kuitenkin tärkeänä, että KPT käy sisäistä dialogia asiasta ja järjestää aiheesta esimerkiksi omia työpajoja, joita Petri Uusikylä voisi fasilitoida. Tämän lisäksi Uusikylä voisi haastatella keskeisiä KPT:n sidosryhmiä ja tehdä näistä yhteenvedon. Tällöin arvioinnin hinta saataisiin myös alemmalle tasolle. Näistä syistä johtuen pidettiin tarpeellisena konsultoida kaikkia varsinaisia KPT:n jäseniä arvioinnin laajuudesta.

- *Sihteeristö lähettää kyselyn varsinaisille jäsenille siitä, missä laajuudessa KPT:n kehittävä arviointi tulisi tehdä ja laatii sen pohjalta sopimuksen Petri Uusikylän kanssa.*

4. Tiedoksi

- TO 9.5.2019 klo (8.30 kahvi) 9:00-11:30 KPT:n arvioreportin *Globaalia vastuuta yli hallituskausien ja hallintorajojen* -julkaisutilaisuus, Pikkuparlamentti. Tilaisuuden juontaan toimittaja Reetta Rätty.
- KE 15.5.2019 klo (8:30 kahvi) 9-12:00 *KPT-KEKE Polku2030/Globaali vastuu* –työpaja, Balder Café, Aleksanterinkatu 12, 3. krs)
- KE 22.5.2019 *Enabling SDGs globally –what role for the EU and Finnish Development policies?* – yhteisseminaari (UM, EC DEVCO, KPT) Pikkuparlamentti. Tilaisuuden juontaa toimittaja Annika Damström
- TO 23.5.2019 klo 8:30-10:30 Täysistunto KPT:n tulevaisuus: yhteiskeskustelu UM:n kanssa KPT:n mandaatin ja asetuksen sisällöstä.
- TO 13.6.2019 klo 8:30- 10:00 Työvaliokunta.

4. Muut asiat

Ei muita asioita.